

őáléőá...

6.Pf.20.357/2017/4-II.

A ... a Dr. Bárdos Gergely Ügyvédi Iroda (**Ü.I. címe**; ügyintéző: dr. Bárdos Gergely ügyvéd) által képviselt felperes neve(**felperes címe**) felperesnek az L. Nagy és Lombos Ügyvédi Iroda (**Ü.I. címe**; dr. Lombos Péter Barnabás ügyvéd) által képviselt **alperes neve (alperes címe.)** alperes ellen szerződési kikötés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2017. január 17. napján meghozott 6.P.21.505/2016/6. számú ítélete ellen a felperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A ... az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és megállapítja, hogy a kölcsönszerződés I.4. pontjának alábbi kikötése semmis:

„Felek kijelentik, és kötelezik magukat arra, hogy bármely elszámolási vita, illetve banki igény kielégítés esetére, vagy a jelen okirat szerinti kölcsönből mindenkor fennálló kölcsön és egyéb tartozás mértékére, a folyósítás tényleges időpontja, a teljesítési kötelezettség lejáratának megállapítása, valamint bármely egyéb, a közvetlen bírósági végrehajtás céljából szükséges tény, adat megállapítása tekintetében az Adós Banknál vezetett számlái, és a Bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítványt fogadják el, mint közhiteles, aggálytalan tartalmú bizonyítékot.

Ennek megfelelően a kölcsön és járulékaik nem, vagy nem szerződés szerinti megfizetése esetén a végrehajtás alapjául szolgáló, mindenkor fennálló kölcsön –, és járuléktartozást, továbbá a fent hivatkozott tényeket jelen okirat mellett, az Adós Banknál vezetett számláiról, illetve a Bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratba foglalt ténytanúsítvány tanúsítja, amelynek elfogadására a Felek jelen okirat aláírásával kötelezettséget vállalnak.”

A felperes által az államnak fizetendő illeték összegét 1.800 (ezernyolcszáz) forintba leszállítja, és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 1.800 (ezernyolcszáz) forint kereseti illetéket. A felperest mentesíti az alperes javára perköltség fizetésének kötelezettsége alól, és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 16.200 (tizenhatezer-kétszáz) forint elsőfokú perköltséget. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 24.000 (huszonnégyezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresete szerint a Ptk. 209/B. § (1) és (4) bekezdése, valamint a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § (1) bekezdés b) és j) pontjai alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperessel-én kötött lakásvásárlási célú, svájci frank alapú kölcsönszerződés I.4. pontja ötödik bekezdésének második mondata, valamint hatodik és hetedik bekezdése tisztességtelen, és a Ptk. 228. § (3) bekezdése alapján a tisztességtelenség jogkövetkezménye, hogy a támadott rendelkezések joghatás kiváltására alkalmatlanok, nem jelentenek kötelezettséget.

Állította, hogy a kölcsön- és járuléktartozása összegének a megállapítása tekintetében alávetette magát az alperes üzleti könyvei és nyilvántartásai tartalmának. Álláspontja szerint a támadott kikötések lehetővé teszik az alperes számára, hogy a saját nyilvántartása alapján határozza meg a követelés tárgyát, mennyiségét és összegét és azt közjegyzővel közokiratba foglaltassa. Ez a közokirat a Vht. korábbi 21. § (1) bekezdése – illetve a jelenleg hatályos Vht. 23/C. § (1) bekezdése – alapján végrehajtási záradékkal látható el, ami azt eredményezi, hogy a hitelező egyoldalú nyilatkozata alapján végrehajtás indulhat vele szemben. Ez pedig arra kényszeríti, hogy végrehajtás megszüntetése és korlátozása iránt indítson pert és e perben a hitelező nyilvántartásaival szemben igazolja tartozásának helyes összegét. A támadott kikötések alapján bármely más banki igényérvényesítés esetén is arra kényszerül, hogy a követelés lejárt és összege tekintetében a bank nyilvántartásait fogadja el, és az alperes egyoldalú nyilatkozatával szemben bizonyítson. Ilyen kikötés hiányában az egyik fél által egyoldalúan készített nyilvántartás nem rendelkezne nagyobb bizonyító erővel a fél saját nyilatkozatánál, és nem minősülne olyan közhiteles bizonyítéknak, amely önmagában is igazolja a követelés lejártát és összegét. A támadott rendelkezés megkönnyíti a vele szembeni igényérvényesítést, egyidejűleg megnehezítik jogait a hitelező nyilvántartásaiban szereplő tartozás összegének vitatása során.

Az alperes elsődlegesen a 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2 törvény) 37. §-a alapján a per megszüntetését indítványozta arra figyelemmel, hogy a felperes az érvénytelenség jogkövetkezményének levonását nem kérte, és nem terjesztett elő összezszerűen is megjelölt kereseti kérelmet. Érdemben a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a kikötés a Vht. korábbi 21. § (1)-(2) bekezdésével, illetve a jelenleg hatályos 23/C. § (1)-(2) bekezdésével, valamint a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 111-112. §-aival, illetve a Pp. 195. § (1) és (6) bekezdésében foglaltakkal összhangban álló rendelkezést tartalmaz, ezért az a Ptk. 209. § (6) bekezdése alapján nem minősülhet tisztességtelennek. A végrehajtás elrendelését nem a kölcsönszerződés, hanem a szerződéskötést követően közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerés teszi lehetővé. Állította, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a végrehajtás megszüntetése és korlátozása iránti perben egyébként is a fogyasztót terhelne a banki nyilvántartással szemben a bizonyítás, a vitatott kikötés a bizonyítási terhet nem fordítja meg és nem tekinthető a bank részére biztosított olyan korlátlan felhatalmazásnak, amely az ügyfelet a továbbiakban elzárna a végrehajtandó tartozás összegének kifogásolásától. Önmagában a tartozás összegének kimutatása és igazolása semmilyen szerződéses rendelkezés egyoldalú interpretációját nem teszi számára lehetővé, továbbá nem jogosítja fel kizárólagosan arra, hogy az ügyfél szerződésszerű teljesítését megállapítsa. A vitatott kikötés nem korlátozza a fogyasztó igényérvényesítési lehetőségeit sem.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a keresetet elutasította és a felperest az adóhatóság felhívására az állam javára 3.600 forint eljárás illeték, és az alperes javára 63.500 forint perköltség megfizetésére kötelezte.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a perbeli kölcsönszerződés fogyasztói szerződésnek minősült, és a DH2 törvény 37. §-a nem zárta ki a részleges érvénytelenség megállapítása iránti kereset indítását, amennyiben az olyan szerződési feltételre vonatkozott, amely alapján a fizetési

kötelezettség, elszámolás fogalmilag kizárt. Kifejtette, a záradék kibocsátásához a szerződés szerint két feltételnek kell teljesülnie: egyrészt, hogy az adós megszegje a szerződésben foglalt kötelezettségeit, másrészt, hogy a végrehajtást kérő emiatt a kölcsönszerződést felmondja. Utalt arra, hogy a Kúria több eseti döntésében rámutatott: a végrehajtást elrendelő bíróságnak nem feladata az adós magatartásának értékelése, annak vizsgálata, hogy megalapozottan került-e sor a felmondásra. A Vht.-ből nem vezethető le az a követelmény, hogy a szerződésszegés tényét az adós közokiratban ismerje el, erre a tényre vonatkozóan elegendő a végrehajtást kérő egyoldalú előadása. Ezzel szemben a felmondást a végrehajtást kérőnek igazolnia kell, mégpedig a Vht. 21. § (2) bekezdésének előírása szerint közokiratba foglalt nyilatkozattal. Abban az esetben, ha az adós nem szegett szerződést, pert indíthat a felmondás érvénytelenségének megállapítása, vagy a végrehajtás megszüntetése iránt, és mindkét esetben a felperesen van a bizonyítás terhe. A szerződések közjegyzői okiratba foglalásának a következménye a közvetlen végrehajtás lehetősége, amelyről a közjegyző a felperest tájékoztatta. A felperes vállalta annak kockázatát, hogy a szerződés felmondása esetén az egy összegben esedékes tartozás behajtása iránt vele szemben végrehajtási eljárást kezdeményeznek. Kifejtette: nem a ténytanúsítvány képezi a végrehajtás elrendelésének az alapját. Továbbá a felperesnek az a jogi álláspontja is téves, hogy a végrehajtás megszüntetésekorlátozása, vagy a felmondás érvénytelenségének megállapítása iránti perben megfordítja a bizonyítás terhét, mert az egyébként is rá hárul. A kikötés az alperes követelésének egyfajta túlbiztosítása, amely azonban az adósra nézve semmilyen hátrányos jogkövetkezménnyel nem jár. A felperes a keresettel feltehetően azt kívánta elérni, hogy vele szemben közvetlen végrehajtást ne lehessen kezdeményezni, ez a magatartás azonban nem egyeztethető össze a jóhiszeműség és tisztesség polgári jogi követelményeivel. Kiemelte, a támadott kikötés nem szüntette meg a felperesnek arra vonatkozó jogát, hogy a felmondás jogszerűségét vitassa, és nem zárja el attól sem, hogy tartozásának összegét maga is megállapítsa és eldöntse, hogy teljesítése szerződésszerű-e. Amennyiben a végrehajtás megindítását megelőzően a felmondás érvénytelenségének a megállapítására irányuló keresete eredményre vezet, az a végrehajtás elrendelésének az akadályát is képezi. Mindezekre tekintettel a támadott kikötés az alperest egyoldalúan csak arra jogosítja fel, hogy közjegyzői ténytanúsítványba foglalja a könyvei szerint kimutatott tartozást, ez a közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozat azonban semmilyen, a felperesre nézve hátrányos jogkövetkezménnyel nem jár, az alperest a fogyasztó hátrányára egyoldalúan nem jogosítja és a bizonyítás terhét sem fordítja meg, ezért az sem a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése, sem a Ptk. 209-209/B. §-ai alapján nem minősül tisztességtelennek.

A felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes ügyvédi munkadíjból álló perköltsége, és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a keresetlevél ismételt benyújtásakor leróni elmulasztott további 3.600 forint eljárási illeték megfizetésére.

Az elsőfokú ítélettel szemben elsődlegesen annak kereseti szerinti megváltoztatása, másodlagosan a hatályon kívül helyezése iránt a felperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte, hogy az Ítélet tábla az alperest kötelezze perköltség fizetésére úgy, hogy az közvetlenül a jogi képviselőjének letéti számlájára kerüljön teljesítésre a korábban csatolt nyilatkozata alapján.

Fellebbezése szerint az ítélet jogszabálysértő, az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével helytelen jogi következtetésekre jutott. Hangsúlyozta: téves az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy nem a támadott kikötés képezne a záradék kiállíthatóságának alapját. Hivatkozott arra, hogy a fellebbezésében megjelölt felsőbb bíróságok ítéletei egységesek abban, hogy a perrel érintett, megegyező tartalmú szerződéses kikötések arra biztosítanak lehetőséget a hitelezők számára, hogy a saját nyilvántartásaik alapján határozzák meg a követelés tárgyát, mennyiségét és azt a közjegyzővel közokiratba foglaltassák. Ezt a közokiratot a Vht. alapján végrehajtási záradékkal lehet ellátni a hitelező kérelmére, ami azt eredményezi, hogy a hitelező egyoldalú nyilatkozata alapján indul végrehajtás a fogyasztóval szemben. Ez pedig arra kényszeríti a

fogyasztót, hogy a végrehajtás megszüntetése és korlátozása iránt indítson pert a hitelező ellen. Ez a rendelkezés súlyos egyenlőtlenséget idéz elő a fogyasztó kárára, hiszen közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozat hiányában is arra kényszerül, hogy végrehajtás megszüntetése és korlátozása iránti eljárást indítson, amelyben az alperes egyoldalú nyilatkozatával szemben az ő kötelezettségét képezi a tartozás helyes összegének igazolása. A támadott kikötés nemcsak végrehajtás megszüntetése és korlátozása iránti perben, hanem bármely banki igényérvényesítés esetére arra kényszeríti, hogy a követelés lejártá és összege tekintetében a bank nyilvántartásait fogadja el. Mindez azzal a következménnyel jár, hogy alperesnek a szerződésből eredő követelésének lejáratá és összege tekintetében elegendő a saját maga által egyoldalúan készített nyilvántartás adataira, mint közhiteles bizonyítékra hivatkoznia, amelyet a fogyasztó tartalmának ismerete nélkül, előre elfogadott. Így a fogyasztó arra kényszerül, hogy ezekben az eljárásokban az alperes egyoldalú nyilatkozatával szemben bizonyítson. Ilyen kikötés hiányában ugyanakkor az egyik fél által egyoldalúan elkészített nyilvántartás nem rendelkezne nagyobb bizonyító erővel, mint a fél saját nyilatkozata. Mindezek miatt fenntartotta, hogy az érintett kikötés megkönnyíti a fogyasztóval szembeni igényérvényesítést, egyúttal megnehezíti a fogyasztó jogait a hitelező nyilvántartásaiban szereplő tartozás összegének vitatása során, és emiatt a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján tisztességtelen. Álláspontja szerint abból a körülményből, hogy az alperesnek jogszabály írja elő a nyilvántartás vezetését, még nem következne az, hogy a nyilvántartás tartalmát bizonyítékként előre el kellene fogadnia. Az a körülmény, hogy a nyilvántartás tartalmával szemben a Hpt. szerint kifogással élhet, nem cáfolja e kikötés tisztességtelenségét, sőt éppen azt igazolja, hogy az alperes közhiteles bizonyítéknak minősített egyoldalú nyilatkozatával szemben a fogyasztó kényszerül ellenbizonyítani, ezért a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontja szerinti tisztességtelenségi ok is fennáll. A számú jogerős ítéletében kifejtettek közül azt emelte ki, hogy a támadott rendelkezés a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg és a hitelezőt jogosítja fel annak meghatározására is, hogy a fogyasztó teljesítése szerződésszerű-e. Ez a rendelkezés jelenti az alapját annak, hogy az adós szerződésből eredő tartozását a bank az üzleti könyvei és nyilvántartásai alapján határozza meg, és az ennek alapján készült közjegyzői ténytanúsítvány, valamint a közjegyzői okiratba foglalt felmondás folytán minden további eljárás nélkül végrehajtási záradékolást kérjen, vagyis a végrehajtás azonnal elrendelésre kerüljön a fogyasztóval szemben. A fogyasztónak csak ezt követően van lehetősége külön peres eljárás keretében vitatni az alperes követelését. A joggal való visszaélés tekintetében kifejtettek esetében pedig hivatkozott a számú ítéletében kifejtettek.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és a jogszabályoknak megfelelő döntést hozott. Továbbra is állította, hogy a felperes nem a szerződés I.4. pontja miatt, hanem a Pp. 164. §-ára és 195. §-ára figyelemmel köteles bizonyítani, hogy az általa közokiratban elismert tartozás nem áll fenn. Hivatkozott arra, hogy a számú ítéletével jogerősen elutasított egy ugyanilyen kikötés tisztességtelenségének megállapítására irányuló keresetet. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor nem szorítkozott a támadott szerződési kikötés nyelvtani elemzésére, hanem a tisztességtelenséget a felek jogviszonyának sajátosságaira tekintettel az egyéb rendelkezések, a szerződéshez kapcsolódó további közokiratok és vonatkozó jogszabályi környezet alapján vizsgálta.

A Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelemben vizsgálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét, mert annak első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdés].

A fellebbezés részben megalapozott.

A felperes fellebbezésében nem hivatkozott olyan lényeges eljárási szabálysértésre, amely a tárgyalás megismétlését tette volna szükségessé [Pp. 252. § (2) bekezdése], és ílyet az Ítélet tábla sem észlelt, ezért az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben vizsgálta felül.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az Ítélet tábla azonban döntésével az alábbiak miatt nem értett egyet:

A rendelkezésre álló adatok alapján az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes fogyasztóként kötött az alperessel ingatlan vásárlása céljából kölcsönszerződést, ennek következtében az a Ptk. 685. § e) pontja szerinti fogyasztói szerződésnek minősült. A felek közötti kölcsönszerződés a DH1, illetve DH2 törvények hatálya alá tartozott, azonban a szerződés támadott kikötésének tisztességtelensége a DH törvények alapján történt elszámolást nem érintette. Ezért a DH2 törvény 37-37/A. §-ának szabálya nem zárta ki a felperes megállapítás iránti keresetének érdemi elbírálását.

A felek szerződéskötése idején hatályos Ptk. 209/A. §-a úgy rendelkezett, hogy a fogyasztói szerződés tisztességtelen kikötését a fogyasztó megtámadhatja. Tekintettel arra azonban, hogy a szerződéskötésre Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozását követően került sor, és az Európai Unió Bíróságának a C-240/98. számú ítéletében kifejtettek szerint a nemzeti jogszabályt a bíróságoknak irányelvkonform módon kellett értelmezniük, a 93/13/EGK Irányelv 6. cikk (1) bekezdésére figyelemmel ténylegesen már ekkor is a semmisség volt a jogkövetkezménye a fogyasztói szerződés kikötése tisztességtelenségének [3/2011. PK vélemény].

A szerződéskötés idején hatályos Ptk. 209/B. § (1) bekezdése kimondta, hogy tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződés kikötése, ha a jóhiszeműség követelményének megsértésével a feleknek a szerződésből eredő jogosultságait és kötelezettségeit egyoldalúan és indokolatlanul az egyik fél hátrányára állapítja meg.

A (2) bekezdés szerint egyoldalúan és indokolatlanul hátrányos a jogosultságok és kötelezettségek meghatározása különösen, ha

a) a szerződésre irányadó lényeges rendelkezéstől jelentősen eltér; vagy

b) összeegyeztethetetlen a szerződés tárgyával, illetve rendeltetésével.

A (3) bekezdés értelmében a feltétel tisztességtelen voltának megállapításakor vizsgálni kell a szerződéskötéskor fennálló minden olyan körülményt, amely a szerződés megkötésére vezetett, továbbá a kikötött szolgáltatás természetét, az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel vagy más szerződésekkel való kapcsolatát.

A (4) bekezdés pedig úgy rendelkezett, hogy külön jogszabály meghatározhatja azokat a feltételeket, amelyek a fogyasztói szerződésben tisztességtelennek minősülnek, vagy amelyeket az ellenkező bizonyításáig tisztességtelennek kell tekinteni.

A Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése kimondta, hogy a fogyasztói szerződésben tisztességtelennek minősül különösen az a szerződési feltétel, amely

b) kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e;

j) a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára változtatja meg.

A felperes az alperes nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői ténytanúsítványra kiállítására vonatkozó szerződési kikötések tisztességtelenségét állította. A támadott három szerződési feltétel közül az első (az I.4. pont ötödik bekezdés második mondata) azonban valójában

a szerződésmódosítás feltételeit tartalmazta, melyek tisztességtelenségét megalapozó tények nem merültek fel.

Az Ítélet tábla a I.4. pont hatodik és hetedik bekezdése tisztességtelenségének a vizsgálata körében előljáróban azt emeli ki, hogy az Európai Bíróság a C-32/14. számú ítéletében úgy foglalt állást, hogy önmagában a közjegyzői záradékolás lehetősége nem sérti az uniós jogot, mert a fogyasztónak módjában áll jogait megvédeni azzal, hogy a Ptk. 239/A. § szerint megállapítási, vagy a Pp. 369. §-a alapján végrehajtás megszüntetése iránt pert indíthat, amelyekben a nemzeti bíróság a záradékolás alapjául szolgáló szerződési feltétel tisztességességét vizsgálhatja.

A Vht. szerződéskötéskor hatályos 21. §-a, illetve jelenleg hatályos 23/C. §-a lehetőséget ad arra, hogy az ott meghatározott feltételek maradéktalan fennállása esetén a jogosult bírósági eljárás és jogerős bírósági határozat nélkül kezdeményezzen bírósági végrehajtást követelésének behajtása érdekében. A támadott szerződési feltételeknek az a céljuk, hogy a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés vagy az adós kölcsönszerződésből eredő kötelezettsége elismerését tartalmazó egyoldalú nyilatkozata mellett közjegyzői okirat – közjegyzői ténytanúsítvány – tartalmazza a felmondás tényét és az adós kötelezettségének mennyiségét, vagyis a felmondáskor fennálló összegét is. Ez pedig ahhoz kell, hogy megvalósuljon a záradékoláshoz szükséges egyik feltétel, és az alperes bírósági eljárás nélkül érvényesíthesse a kölcsönszerződésből eredő pénzkövetelését, ezáltal kedvezőbb helyzetbe kerüljön. A kikötés nélkül az alperes nem juthatna hozzá a követelése összegét is tartalmazó közjegyzői okirathoz, és nem lenne végrehajtási záradékkal ellátható okirat. Végrehajtási záradék hiányában az alperesnek kellene pert indítania a kölcsöntartozás megfizetése iránt az adósok ellen. Ebben a perben a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján az alperest terhelne a követelése összegének bizonyítása. A kölcsönszerződés és a közjegyzői ténytanúsítvány végrehajtási záradékkal történő ellátása esetén a végrehajtási eljárás megindul az adóssal szemben. Mind a végrehajtási eljárásban, mind a Pp. 366. §-a és 369. §-a alapján indított végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti perben a követelés összegének bizonyítása az adósokra hárul.

A Pp. 195. § (1) bekezdése alapján a tartozás összegét rögzítő közjegyzői ténytanúsítvány mint közokirat már önmagában, végrehajtási záradék nélkül is áthárítja a tartozás összegére vonatkozó bizonyítás terhét az adósra. A támadott kikötésekben a felperes kötelezettséget vállalt arra, hogy közhiteles, aggálytalan tartalmú bizonyítéknak fogadja el a kizárólag az alperes – saját nyilvántartásain és könyvein alapuló – egyoldalú állítása alapján kiállított közjegyzői ténytanúsítványt. Ezzel az alperes tulajdonképpen már a kölcsön folyósítása előtt, előre elismertette az adóssal, hogy mindenkor tartozásának összege megegyezik a könyveiben és nyilvántartásaiban szereplő összeggel. A tartozáselismerés a Ptk. 242. § (1) bekezdése alapján az elismerőre hárítja át a bizonyítás kötelezettségét. Ilyen módon a kifogásolt szerződési feltétel a felperes hátrányára változtatja meg a bizonyítás terhét, ezért a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés j) pontja alapján tisztességtelen.

A felperes azon kötelezettségvállalása révén, hogy aggálytalanak fogadja el az alperes – saját nyilvántartásain és könyvein alapuló – egyoldalú állítása alapján kiállított közjegyzői ténytanúsítványt, a kikötés lényegében kizárja annak a lehetőségét is, hogy a továbbiakban bármely eljárásban eredményesen vitássá tegye a tartozásának összegét. A szerződési feltétel azáltal, hogy az alperest feljogosítja a felperest terhelő tartozás összegének megállapítására, kizárja az összeg felperes általi eredményes vitatását, és lehetőséget teremt arra, hogy az alperes maga döntse el, hogy a felperes teljesítése szerződésszerű-e. Ehhez képest dönthet az alperes a kölcsönszerződés felmondásáról, a felperes viszont a sérelmezett kikötésre figyelemmel nem vitathatja hátraléka

fennállásának tényét, a hátralék összegét és a felmondás jogszerűségét. Ezért a szerződési feltétel a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés b) pontja alapján is tisztességtelen.

A felperesnek a Ptk. 209/B. §-ára alapított keresete magában foglalta a 93/13/EGK Irányelv 6. cikk (1) bekezdéséből következő jogkövetkezményt, azt, hogy a tisztességtelen feltételek nem jelentenek kötelezettséget rá nézve. A Ptk. 239/A § (1) bekezdése kizárólag a szerződés vagy a szerződés egyes rendelkezései semmisségének a megállapítását teszi lehetővé, a megállapítás lehetősége nem terjed ki a tisztességtelenség jogkövetkezményének megállapítására. A megállapítási kereset Pp. 123. §-ában meghatározott előfeltételei pedig bizonyítottnak nem álltak fenn, ezért a felperes jogkövetkezmény megállapítás iránti kereseti kérelme nem volt teljesíthető.

A kifejtettek alapján a felperes keresete fele részben eredményes volt, és a felperes 32.400 forint kereseti illetéket lerótt. Az Ítéltábla ezért mentesítette a perköltség fizetésének kötelezettsége alól a felperest, és a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az alperest kötelezte a kereseti illeték fele összegéből álló elsőfokú perköltség fizetésére. A felperes által még fizetendő le nem rótt illeték összegét pedig leszállította, és fele összegének megfizetésére ugyancsak az alperest kötelezte.

A pernyertességével arányos perköltség a felperest, és nem a képviselőjét illette meg, ezért a perköltség megtérítésének egy meghatározott, a Pp. 81. § (1) bekezdésétől eltérő módját az Ítéltábla ítéletében nem rendelhette el. Ez azonban nem jelentheti akadályát annak, hogy az ítélet alapján az alperes a felperes csatolt nyilatkozatának megfelelően teljesítsen.

Mindezekre figyelemmel az Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta.

A felperes fellebbezése részben vezetett eredményre, ezért az Ítéltábla a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a megfizetett fellebbezési illeték fele összegének megfizetésére kötelezte az alperest.

Budapest, 2017. április 25.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

dr. Csóka István s. k.
s. k.
előadó bíró

dr. Lente Sándor
bíró

A kiadmány hitelül:

...
tiszttviselő

